

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1084

Vragen van het lid **Kröger** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *het bericht dat netbeheerders een obstakel vormen voor ondernemers die energie willen delen* (ingezonden 1 februari 2024).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 22 februari 2024).

Vraag 1

Kent u het bericht «Gefrustreerde ondernemers stoppen miljoenenproject voor delen van energie: «Netbeheerder blokkeert voortgang»» van 30 januari 2024?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe verhoudt dit nieuws zich tot uw uitspraken in het debat dat energiehubs juist een belangrijk deel van de oplossing zijn?

Antwoord 2

Energiehubs kunnen bijdragen aan het verminderen van netcongestie en het bredere energiesysteem op de korte en lange termijn, zeker als dit maatregelen betreft die de pieken op het net in zijn geheel verlagen. Waar mogelijk worden dergelijke initiatieven door netbeheerders ondersteund en gefaciliteerd. Inmiddels heeft TenneT de analyse voor de provincie Utrecht gereed; de resultaten voor deze provincie laten zien dat hier niet altijd voldoende ruimte is om buiten de traditionele pieken extra elektriciteit af te nemen. De analyses voor de Flevopolder en Gelderland lopen nog, maar ook daar is er mogelijk minder perspectief dan eerder verwacht om buiten de traditionele ochtend- en avondpiek extra elektriciteit af te nemen. Dit betekent dat initiatiefnemers van een energiehub alleen binnen de bestaande ruimte samen slim gebruik moeten maken van de beschikbare transportcapaciteit, bijvoorbeeld door energiebesparing, eigen hernieuwbare opwek en gebruik achter de meter. Gezien het belang dat netbeheerders zien in de samenwer-

¹ De telegraaf, 30 januari 2024, «Gefrustreerde ondernemers stoppen miljoenenproject voor delen van energie: «Netbeheerder blokkeert voortgang»» (<https://www.telegraaf.nl/financieel/1271940755/gefrustreerde-ondernemers-stoppen-miljoenenproject-voor-delen-van-energie-netbeheerder-blokkeert-voortgang>)

king met ondernemers die individueel of met elkaar werken aan slimme flexibele oplossingen om het elektriciteitsnet efficiënter te gebruiken, zijn netbeheerders graag bereid met initiatiefnemers mee te denken over maatwerk en hen te adviseren hoe een hub kan worden ingepast in het elektriciteitsnet.

Vraag 3

Wat is er mis gegaan tussen de netbeheerder en de initiatiefnemers, waardoor dit project geen voortgang krijgt?

Antwoord 3

Het project is door de initiatiefnemers, die voor een investeringsbeslissing stonden (o.a. in een batterij), on hold gezet, omdat er onvoldoende duidelijkheid was of er voldoende transportcapaciteit beschikbaar zou zijn op het net van TenneT om in de (traditionele) daluren extra elektriciteit af te nemen. De afgelopen maanden hebben netbeheerder TenneT en regionale netbeheerders aanvullend onderzoek gedaan in de provincie Utrecht naar de mogelijkheden om het gebruik van het elektriciteitsnet te spreiden via flexibele contracten. Uit dat onderzoek blijkt dat er in deze regio niet altijd voldoende ruimte op het hoogspanningsnet is om buiten de traditionele pieken extra elektriciteit af te nemen.

Vraag 4

Hoe kijkt u naar deze casus en de opstelling van de netbeheerder?

Antwoord 4

Ik ben verrast door de mededeling van TenneT dat er onvoldoende ruimte is op het hoogspanningsnet in deze regio en dat dit inzicht nu pas is ontstaan, en heb TenneT meteen om meer duidelijkheid gevraagd. Ik zie energiehubs nog steeds als belangrijke ontwikkeling voor het energiesysteem op de korte en de lange termijn en van belang voor bedrijven, woningbouw, mobiliteit, logistiek en verduurzaming. Ik begrijp goed dat de initiatiefnemers teleurgesteld zijn. Ik ben in gesprek met netbeheerders om de ontwikkeling van energiehubs optimaal te faciliteren binnen de mogelijkheden van het elektriciteitsnet, bijvoorbeeld door energiebesparing, eigen hernieuwbare opwek en gebruik achter de meter. Ik zal de netbeheerders blijven aanspreken op het bieden van inzicht in de mogelijkheden die de ruimte op het net nog wel biedt, en hun inzet voor maatwerkoplossingen om daar effectief gebruik van te maken.

Vraag 5

Waarom maken de netbeheerders niet duidelijk aan initiatiefnemers welke profielen wel en niet kunnen?

Antwoord 5

TenneT heeft op basis van eerste resultaten van een analyse voor regio Utrecht in januari geconcludeerd dat er niet altijd voldoende ruimte is op het hoogspanningsnet. De onderzoeken voor Flevopolder en Gelderland lopen nog maar ook daar is er mogelijk minder perspectief dan verwacht om buiten de traditionele ochtend- en avonduren extra elektriciteit af te nemen. TenneT verwacht deze analyses in de komende weken met de Energy Boards in de verschillende provincies te bespreken. Ik heb TenneT gevraagd zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over welke ruimte er in deze regio's, maar ook elders, nog is.

Vraag 6 en 7

Deelt u de mening dat het noodzakelijk is dat de netbeheerders vooraf aan initiatiefnemers duidelijk maakt wat wel en niet kan, zodat dit soort gevallen voorkomen kunnen worden?

Op welke manier kunt u als verantwoordelijk Minister de netbeheerders hiertoe aansporen en regie pakken zodat energiehubs wél de rol kunnen spelen die we willen?

Antwoord 6 en 7

Netbeheerders dienen vooraf aan te kunnen geven welke ruimte er nog op het net is. Dit punt breng ik nadrukkelijk naar voren in de gesprekken die ik met de netbeheerders en andere partijen voer over netcongestie. Ik heb met de netbeheerders afgesproken dat er meer inzicht komt in hoeveel ruimte er wel en niet beschikbaar is en komt op de elektriciteitsnetten. Ik ben daarnaast met hen in gesprek om de ontwikkeling van energiehubs optimaal te faciliteren binnen de mogelijkheden van het elektriciteitsnet, bijvoorbeeld door energiebesparing, en eigen hernieuwbare opwek en gebruik achter de meter.

Vraag 8

Op welke manier gaat u ervoor zorgen dat er meer transparantie van de netbeheerders komt over waar ondernemers wel en niet energie kunnen gaan delen?

Antwoord 8

Netbeheerders werken aan de doorontwikkeling van de capaciteitskaart (capaciteitskaart.netbeheernederland.nl). Daar is op dit moment per regio te zien of er sprake is van netcongestie. De capaciteitskaart wordt op dit moment doorontwikkeld om meer inzicht te bieden aan ondernemers en alle andere gebruikers van het elektriciteitsnet. De eerste update geeft meer inzicht in de wachtrijen per station en meer inzicht in hoe groot het tekort aan netcapaciteit is. De gebruiker kan inzoomen tot het niveau van zijn eigen gemeente. Deze update wordt op korte termijn, in het tweede kwartaal van dit jaar, verwacht. In verdere ontwikkelingen voegen de netbeheerders toe waar en wanneer en hoeveel het net uitgebreid wordt. Het is altijd belangrijk om in een vroegtijdig stadium contact op te nemen met de netbeheerder voor de inpassing van initiatieven. Ik heb de netbeheerders gevraagd om in gezamenlijkheid de randvoorwaarden te organiseren die nodig zijn voor verdere ontwikkeling van energiehubs.

Vraag 9

Kunt u de beantwoording van deze vragen gelijktijdig versturen met de brief over netcongestie die op korte termijn naar de Kamer komt?

Antwoord 9

De beantwoording van deze vragen is eerder afgerond dan de eerstvolgende brief over netcongestie.